

PLA DE VOLUNTARIAT

ASSOCIACIÓ L'AUBE

Versió 1

Móra la Nova, octubre de 2023

Elaborat per l'Associació L'Aube, amb la col·laboració de la Xarxa per a la Conservació de la Natura. Amb el suport del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Desenvolupament Rural de la Generalitat de Catalunya, en el marc de la subvenció exclosa de concurrència pública 2023, emmarcada en el Pla de Treball DGPA - XCN 2021 - 2025.

Entorn Natural · Salut · Societat

Amb el suport de:

Índex

1. QUI SOM L'ASSOCIACIÓ L'AUBE?	3
2. EL VOLUNTARIAT A L'AUBE: "LES VEUS DEL RIU"	4
2.1. OBJECTIUS I REPTES DEL PLA DE VOLUNTARIAT	5
2.1.1. <i>Objectiu general</i>	5
2.1.2. <i>Objectius específics</i>	5
2.2. PROJECTES DE VOLUNTARIAT	6
2.2.1. <i>Les Veus del Riu</i>	6
2.2.2. <i>Projectes de conservació i millora d'hàbitats</i>	7
2.2.3. <i>Hospitalitat i natura</i>	9
3. FASES DEL CICLE DE GESTIÓ DEL VOLUNTARIAT	10
3.1. CAPTACIÓ I SELECCIÓ.....	10
3.2. ACOLLIDA I INCORPORACIÓ.....	10
3.3. FORMACIÓ.....	11
3.4. ACOMPANYAMENT	11
3.5. DESVINCULACIÓ	11
4. AVALUACIÓ	12
5. ANNEXES	12

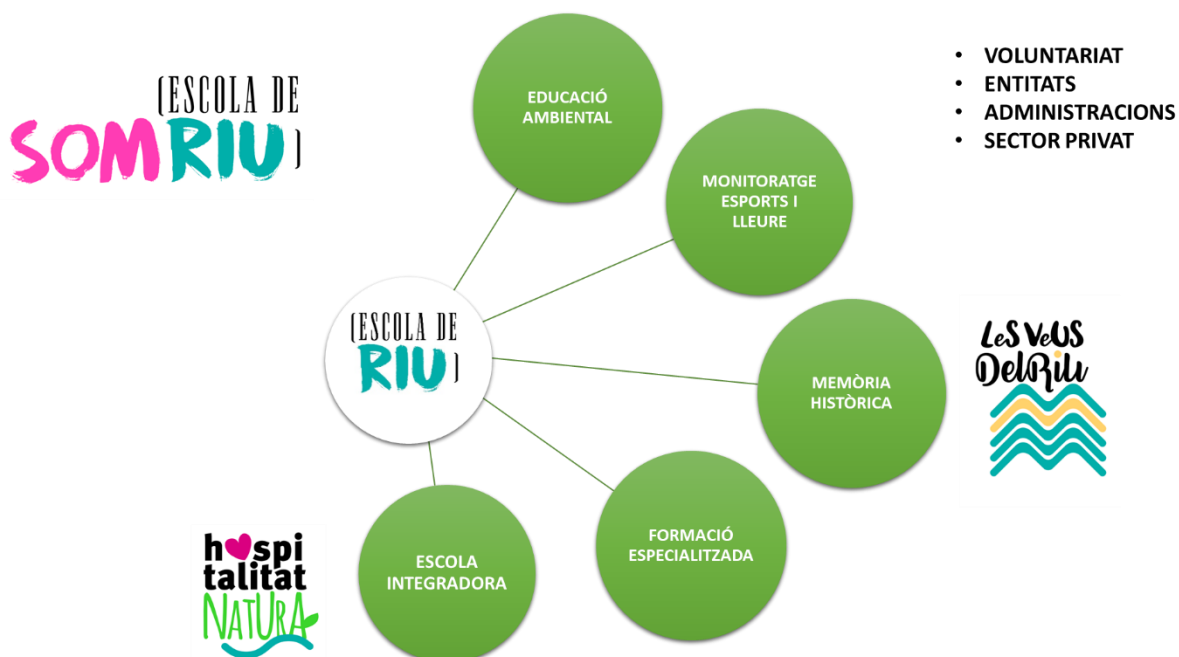
1. Qui som l'Associació l'Aube?

L'Associació l'Aube és una entitat sense ànim de lucre amb seu a la població riberenca de Móra la Nova. Entre els objectius fundacionals de l'associació hi ha Impulsar, promoure i dur a terme projectes de conservació i recuperació del patrimoni natural i dels espais naturals, i de integració en les estratègies de la Reserva de la Biosfera de les Terres de l'Ebre i de les de biodiversitat i salut i natura de Catalunya. Es recalca en aquest sentit la vinculació entre **espais naturals, salut i societat** tal i com figura a l'eslògan de l'entitat.

Per aconseguir aquest objectiu es promouen acords de custòdia amb propietaris privats i administracions, es fomenta la participació ciutadana i el voluntariat ambiental, i es treballa amb centres de col·lectius en risc d'exclusió social i amb les entitats i administracions que els gestionen.

Més enllà dels projectes de conservació des de l'entitat impulsem projectes de recerca i col·laboració amb centres universitaris; fomentem la responsabilitat social de les empreses; i impulsem i col·laborem amb iniciatives que generin ocupació i activitat econòmica al territori des d'una vocació de respecte al patrimoni natural, la transició ecològica, i el repte demogràfic.

En l'àmbit educatiu i formatiu **L'AUBE** amb la col·laboració de les diferents administracions impulsa la creació a la Ribera d'Ebre de la primera **ESCOLA DE RIU** de Catalunya. Sota aquest concepte es volen aplegar activitats d'educació ambiental, formació ambiental especialitzada, memòria històrica vinculada al riu, pràctica esportiva relacionada amb el riu, voluntariat ambiental, entre d'altres. Promoure projectes d'educació ambiental per a tots els col·lectius, i de formació i capacitació per a professionals i voluntaris de la conservació de la natura és un dels objectius d'aquesta iniciativa que s'integra en el marc d'un projecte de major abast de dinamització comarcal.

2. El voluntariat a l'Aube: “Les Veus del Riu”

Des de l'Associació l'Aube, entenem el voluntariat ambiental com una eina clau d'implicació social, coneixement de l'entorn, educació i sensibilització ambiental i de posada en valor dels recursos naturals dels quals disposem a les nostres comarques. Per aquest motiu, el voluntariat ambiental forma una part fonamental en tots els projectes que desenvolupem.

Des de l'entitat impulsem el Grup de Voluntariat “Les Veus del riu”. Aquest grup de voluntariat neix amb l'objectiu d'implicar a la població en la conservació i millora dels espais naturals però també millorar el sentiment de pertinença i coneixement del territori. El nom del grup de voluntariat “Les Veus del Riu” ve donat amb la intenció de que cada persona voluntària sigui la veu del seu propi riu i reclami les mesures de gestió i actuació que siguin necessàries. Per tant, el grup té l'objectiu d'aplegar totes les activitats de voluntariat ambiental i aprenentatge en la natura al voltant del riu Ebre i afluents i en espais agroforestals propers en custòdia.

Des de la creació de l'entitat (2021) hem realitzat diversos tallers i jornades de voluntariat ambiental i aprenentatge en la natura en l'àmbit territorial de Ribera d'Ebre, Terra Alta i Priorat. Les jornades de voluntariat s'encabeixen en els següents àmbits temàtics:

- Control d'espècies exòtiques als espais fluvials.
- Cens de fauna: anellament científic, cens d'ictiofauna i cens de tortugues.
- Recuperació de basses i espais d'interès històric com antics refugis de la Guerra Civil o antics teulers.
- Recollida de residus en espais fluvials: riu Ebre, riu Siurana i barrancs en espais urbans.

D'altra banda, les jornades de voluntariat que organitzem des de l'entitat, no sempre són jornades d'actuació sobre l'entorn. Organitzem contínuament jornades més enfocades a l'aprenentatge i la formació del voluntari com per exemple jornades de formació i seguiment de fauna, sortides interpretatives en caiac pel riu Ebre i pels camins i senders dels diferents àmbits d'actuació, entre d'altres.

Imatge 1. Grup de voluntaris en una jornada de voluntariat a Móra la Nova.

2.1. Objectius i reptes del pla de voluntariat

2.1.1. Objectiu general

L'objectiu general del pla consisteix en **estructurar i coordinar totes les accions relacionades amb el voluntariat ambiental** de l'entitat.

2.1.2. Objectius específics

- Coordinar i gestionar el cicle dels voluntaris a l'entitat: captació, formació, seguiment i acompanyament i desvinculació.
- Promoure el voluntariat ambiental als entorns naturals de la Ribera d'Ebre, Terra Alta i Priorat
- Sensibilitzar i conscienciar a la població en relació a la conservació d'hàbitats i espècies.
- Revisar el compliment dels drets i deures dels voluntaris.

Imatge 2. Promoció del voluntariat des de ben petits. Jornada de restauració d'un espai a la Pobla de Massaluca.

2.2. Projectes de voluntariat

En el marc de l'Escola de Riu, des de l'entitat desenvolupem diferents programes i projectes en els que les persones voluntàries hi poden participar. Aquests són alguns dels projectes en desenvolupament:

2.2.1. Les Veus del Riu

Projecte d'educació i sensibilització ambiental on participen diversos col·lectius (escolars, administracions, col·lectius en risc d'exclusió social, població en general...) on participen mitjançant el coneixement de diferents trams de rius mitjançant tallers i jornades de voluntariat ambiental.

Llistat d'actuacions:

1. Tallers d'anellament científic.
2. Tallers de coneixement de la fauna aquàtica.
3. Tallers de coneixement i descoberta del bosc de ribera.
4. Jornades de formació sobre conservació d'espais naturals: espècies exòtiques invasores, restauració d'hàbitats, etc.
5. Jornades i cursos de formació de seguiment de fauna: ratpenats, pesca científica, BMS, rèptils aquàtics, etc.

Imatge 3. Jornada d'anellament científic a Miravet.

Imatge 4. Jornada de formació per al seguiment de ratpenats a la seu de l'Aube.

2.2.2. Projectes de conservació i millora d'hàbitats

Des de l'entitat impulsem projectes de conservació i millora d'hàbitats al riu Ebre, riu Siurana i Canaletes en l'àmbit fluvial i projectes de recuperació i millora d'hàbitats en espais agroforestals en custòdia. Els voluntaris participen en aquests projectes mitjançant jornades amb l'objectiu de recuperar espais degradats, principalment.

Llistat d'actuacions:

1. Jornades de retirada d'espècies exòtiques.
2. Jornades de restauració del bosc de ribera mitjançant plantades.
3. Jornades de construcció i col·locació de caixes niu.
4. Jornades de restauració d'elements d'alt valor patrimonial i històric: trinxeres o basses.
5. Jornades de recollida de brossa en espais naturals urbans i periurbans.

Imatge 5. Retirada de Xanthium echinatum (EEI) a Móra la Nova.

Imatge 6. Voluntariat internacional participant en la retira d'espècies exòtiques a les illes de Móra d'Ebre.

Imatge 7. Construcció d'un hotel d'insectes a la Poble de Massaluca.

2.2.3. Hospitalitat i natura

Aquest programa neix amb l'objectiu de millorar la qualitat dels espais socio-sanitaris, promoure activitats de prescripció de natura i fomentar projectes cooperatius entre institucions sanitàries i entitats ambientals/socials/ajuntaments. Els voluntaris poden participar en l'adequació dels espais socio-sanitaris i en les activitats de prescripció de natura.

Llistat d'actuacions:

1. Tallers sensorials amb col·lectius en risc d'exclusió social.
2. Jornades de descoberta i passejada pels espais naturals fluvials.
3. Tallers vinculats a la recuperació de memòria: activitats amb imatges històriques i exposicions.

Per tal de coordinar el grup de Voluntariat, l'Aube disposa d'un coordinador del grup dins de l'equip tècnic. Aquest coordinador és la persona encarregada de gestionar el grup i les diferents activitats i jornades en relació als diferents projectes que s'estiguin executant.

3. Fases del cicle de gestió del voluntariat

3.1. Captació i selecció

Per tal de captar noves persones voluntàries s'utilitzen principalment les Xarxes Socials de l'Associació l'Aube, principalment a Instagram: @laube2021, @les_veus_del_riu i @escoladeriu. Actualment no disposem de pàgina web activa tot i que es preveu que es posi en funcionament en el període 2023-2024, quan estigui activa serà el canal principal per captar noves voluntàries. També es farà difusió de les jornades de voluntariat mitjançant el Portal del Voluntariat Ambiental de la Xarxa per la Conservació de la Natura (<https://voluntariatambiental.cat>), el grup de Whatsapp de la Taula de Voluntariat de Terres de l'Ebre, mitjans de comunicació locals i xarxes socials dels ajuntaments implicats.

Es seleccionaran totes aquelles persones que, pel seu interès per la natura i formació, estiguin disposades a donar suport al grup de voluntariat i puguin assistir a les diferents jornades i tallers que s'organitzin. Cal diferenciar entre dos tipus de voluntaris: els voluntaris puntuals, podran participar en una acció específica si és del seu interès i no assumeixen cap responsabilitat a llarg termini amb el grup. D'altra banda, els voluntaris de llarga durada: es comprometen amb el grup amb l'assistència continuada a les diferents jornades que s'organitzin.

Per posar-se en contacte amb l'entitat i accedir al grup de voluntariat, els voluntaris tenen tres possibles vies:

- Posant-se en contacte amb el responsable del grup de voluntariat.
- Enviant un correu a info@laube.cat.
- Contactant-nos per xarxes socials.

3.2. Acollida i incorporació

L'acollida i incorporació de noves persones voluntàries es farà el mateix dia en que assisteixin a una activitat programada. Mitjançant una presentació a tots els voluntaris amb els següents aspectes:

- Presentació de l'entitat.
- Presentació del grup de voluntariat.
- Informació per apuntar-se al grup.
- Presentació de les tasques de la jornada i repartiment de feines.

Per tal de contemplar aspectes legals respecte el compromís de la persona voluntària, assegurances en les activitats organitzades i incloure'l al grup de coordinació de Whatsapp, el voluntari nouvingut haurà de signar un "Full de compromís amb el grup de voluntaris "Les Veus del Riu". Aquest document es signarà al final de la jornada un cop es faci el comiat als participants. D'altra banda, als nous voluntaris que hagin assistit almenys a 2 jornades organitzades se'ls hi proporcionarà el pack de benvinguda: una samarreta de Les Veus del Riu. En l'apartat d'annexos s'adjunten els documents legals per a la incorporació de nous voluntaris.

3.3. Formació

Per tal de formar i capacitar al voluntariat s'organitzen jornades de formació sobre tècniques i gestió de dades de seguiment de diferents grups faunístics, identificació d'espècies exòtiques i autòctones, gestió d'espais naturals protegits, bones pràctiques en espais naturals, etc. D'altra banda, durant les jornades de voluntariat que s'organitzen també es forma i capacita al voluntari en les tasques a realitzar perquè pugui desenvolupar l'activitat sense dificultats.

Es faran almenys 2 formacions anuals presencials/virtuals adreçades de manera gratuïta als voluntaris i a la resta de la població pagant un preu d'inscripció. S'adjunta el pla de formació en l'apartat d'annex.

3.4. Acompanyament

Durant l'estada de la persona voluntària al grup, l'acompanyament es basa en el seguiment de la participació en les activitats mitjançant un registre de cada jornada. D'altra banda, si el voluntari presenta qualsevol necessitat o suggeriment compta amb la figura del coordinador del grup per exposar els diferents temes. També es farà una trobada anual dels voluntaris coincidint amb l'Assemblea General.

En aquesta trobada es durà a terme el següent:

- Actualització del nombre de voluntaris: altes i baixes.
- Exposició de resultats: nº de participants, jornades i formacions organitzades, Superfície actuada, entre d'altres.
- Lliurament de certificat de bones pràctiques i participació als voluntaris.
- Valoració i propostes de millora.

3.5. Desvinculació

La desvinculació dels voluntaris pot venir donada per diversos motius:

- Participació nul·la del voluntari en les jornades i formacions organitzades, es desvincularà al voluntari que no hagi participat en més de 2 jornades anuals.
- Desvinculació per part del voluntari per motius personals. El voluntari s'ha de posar amb contacte amb el coordinador del grup per iniciar el procés de desvinculació, en cap moment es dificultarà aquest procés per part de l'equip tècnic de l'entitat.
- Desvinculació per incompliment de bones pràctiques i de conducta entre els voluntaris. Per tal de finalitzar la vinculació entre els voluntaris i l'entitat cal comunicar-ho al coordinador del grup per activar el procés de desvinculació. Es facilitarà un certificat d'acció voluntària pels serveis prestats, si és el cas. També, si el coordinador ho creu oportú, es realitzarà una carta formal d'agraïment.

4. Avaluació

Per tal d'avaluar la situació del grup de voluntariat es realitzaran reunions entre la junta directiva de l'Associació l'Aube i l'equip tècnic amb l'objectiu de valorar les activitats/jornades realitzades i proposta de noves activitats/jornades.

Per tal de qualificar i quantificar la situació dels voluntaris al grup es proposen els següents indicadors:

- Participació en les jornades i formacions organitzades.
- Grau de satisfacció per part dels voluntaris amb enquestes a la trobada anual.
- Capacitat de captació del grup de voluntariat.
- Difusió i coneixement del grup de voluntariat.

Finalment, s'elaborarà un informe anual sobre el grup de voluntariat que inclourà una memòria d'activitats realitzades i valoracions per part de l'equip tècnic. L'Informe s'exposarà a l'Assemblea General Anual. Al mateix temps, el Pla de Voluntariat podrà ser modificat a petició dels voluntaris i socis i aprovació per part de l'equip tècnic.

5. Annexes

1. **Annex 1:** Full de compromís de voluntariat estable.
2. **Annex 2:** Full de compromís per accions puntuals.
3. **Annex 3:** Autorització d'ús d'imatge i protecció de dades.
4. **Annex 4:** Certificat de voluntariat.